

Onder anderen

Mobiel Theater Geurend Hooi

De balans van een
spraakmakende theatertocht

Onder anderen

Na het verrassende succes van de theaterproductie “Vlucht”, die uiteindelijk ruim 2000 toeschouwers trok, bracht Mobiel Theater Geurend Hooi i.s.m. Diaconaal Centrum De Bakkerij en M25 Leiden Regio in maart 2017 een nieuwe spraakmakende productie op de planken onder de titel “Onder anderen”.

In de straat, in de wijk, op school zijn we immers “onder anderen”. Er zijn nieuwkomers, maar onder druk van berichten in de media en signalen op sociale media van groeiende onverdraagzaamheid worden ook bestaande relaties opnieuw bevraagd. Het anders-zijn van de ander in de straat of op school wordt opnieuw ter discussie gesteld.

Kinderen van ouders met een migratie-achtergrond moeten zich verantwoorden of zich nadrukkelijk distantiëren van het optreden van de regering in hun voormalige thuisland of de misdaden van terroristen die onder de vlag van hun geloof angst zaaien. Goede burens komen zo onverwacht en ongevraagd in de beklagdenbank te staan. Hoe moet dat verder? Manifesteert zich in ons land door de komst van mensen van elders een nieuw soort geslotenheid waarin de lokale cultuur steeds meer op zichzelf dreigt terug te vallen? Hoe gaan we dan samenleven? Zijn we bang onze eigenheid te verliezen of is er ook nog ruimte voor openheid naar ‘de ander’?

Acteurs Marlon Brouwer, Maaïke Jongepier en Arash Naraghi

Diaconaal Centrum De Bakkerij, M25 Leiden Regio en Mobiel theater Geurend Hooi gingen in het voorjaar van 2017 de uitdaging aan om samen met het publiek in kerken, buurthuizen en scholen te onderzoeken welke aannames, verborgen vooroordelen of angsten we voor elkaar hebben. Waar komt die angst voor de ander vandaan? Middels interactief theater lieten we het publiek hun eigen angst voor de ander onderzoeken. Maar we gingen verder. Want we wilden samen met de toeschouwers ook kijken naar manieren om die angst te verminderen.

De theatertocht van *"Onder anderen"* voerde uiteindelijk via diverse scholen en kerken naar manifestaties als de Freedom Walk Leiden, de Nacht van de Vluchteling, de Vredeswake Leiden, een maatschappelijke manifestatie van Studentenvereniging SSR in het Museum Volkenkunde en het Mondiaal Centrum in Breda.

Het publiek was heel divers, de betrokkenheid groot, de reacties soms heftig. Want meer dan eens raakte *"Onder anderen"* een gevoelige snaar, kwam het spel dichterbij dan verwacht en dat maakte tijdens de dialoog na afloop heel wat reacties los.

Er waren momenten van herkenning en vervreemding. Soms voelde men zich betrappt op gevoelens van angst of onvermoede vooroordelen die onverwacht ontmaskerd werden door het spel van de acteurs of uitspraken tijdens de dialoog.

Kortom: *"Onder anderen"* riep op tot gesprek en deed de emoties soms hoog oplopen, maar dankzij de deskundige leiding van Maaïke Jongepier ontaarde de dialoog nooit in een vervelende confrontatie. Er werd ruimte geschapen voor onbestemde gevoelens van angst en onrust, onbegrip en onzekerheid. In die zin was de voorstelling en het gesprek na afloop voor velen een verademing. Want waar praat je nog over dit soort dingen?

"Onder anderen" heeft niet het bereik gevonden van zijn voorganger *"Vlucht"*, maar dat hadden we ook niet verwacht. Met meer voorstellingen voor wat kleinere groepen was er wel weer meer ruimte voor een diepgaande dialoog na afloop. En de lijst met voorstellingen is nog niet compleet. Er wachten er nog een aantal in het voorjaar van 2018.

Gezien de reacties van de acteurs en toeschouwers is *"Onder anderen"* volledig geslaagd in zijn opzet. De vragen die het theater oproept zijn nog steeds actueel in ons land. Ze raken aan diepe persoonlijke emoties en aan de kracht of zwakte van het bindweefsel van onze samenleving als geheel.

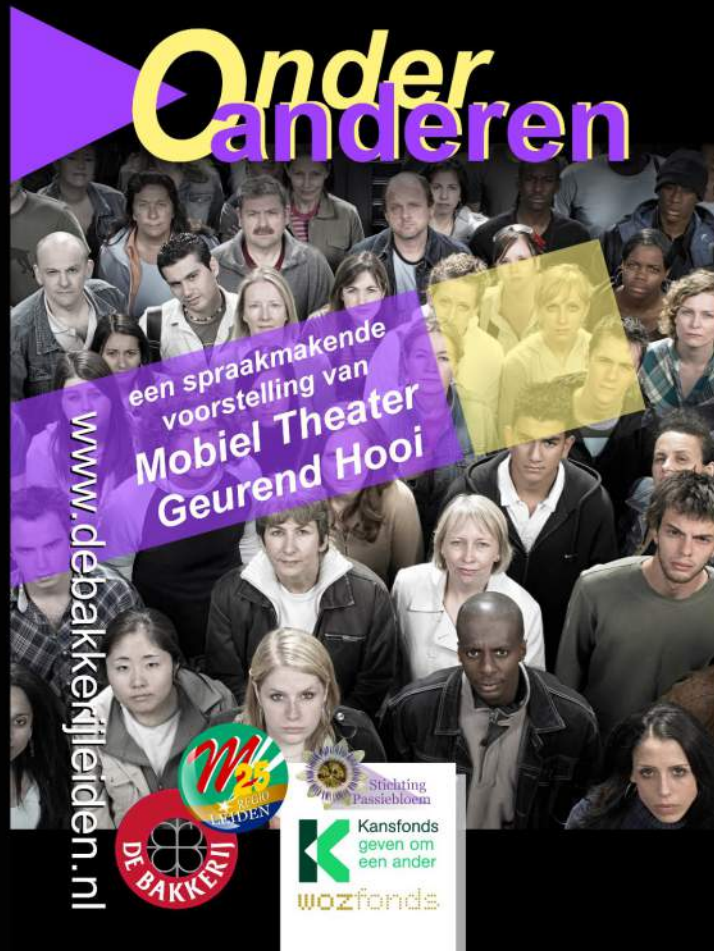
Ton Snepvangers
Coördinator Diaconaal Centrum De Bakkerij

Leiden, 4 maart 2018

Voorstellingen en dialogen

13 maart 2017	Kalsbeek College Woerden	70
18 maart 2017	Freedom Walk Leiden	100
27 maart 2017	Teylingen College Noordwijkerhout	28
6 mei 2017	SSR Museum Volkenkunde Leiden	28
23 mei 2017	Rijnlands Lyceum Oegstgeest	21
31 mei 2017	Rijnlands Lyceum Tweekanalig Oegstgeest	72
20 juni 2017	Vluchtelingenwerk Nederland	40
13 september 2017	Lokhorstkerk Leiden	19
20 september 2017	Mondiaal Centrum Breda	20
21 september 2017	Vredeswake Leiden	150
3 november 2017	Rijnlands Lyceum Tweekanalig Oegstgeest	75
11 november 2017	Diaconaal Weekend De Bakkerij	60
18 november 2017	Amnesty International Breda	58
19 november 2017	Regenboogkerk Leiden	115
29 november 2017	Libertas Het Gebouw	31
18 januari 2018	Leonardo College Leiden	35
Totaal aantal bezoekers: 922		

Na 'Vlucht', de actuele en ontroerende theatervoorstelling uit 2016 over de worsteling met de opvang van vluchtelingen in ons land, moesten we eigenlijk wel nadenken over een vervolg.

Onze nieuwe burens zijn er en ze blijven. In de voorstelling 'Onder anderen' zochten we met het publiek antwoorden op vragen als: Hoe moet dat? Samenleven in een land dat zo gepolariseerd lijkt? Hoe gaan we om met wederzijdse vooroordelen? Op welke manier kunnen we onze angst voor 'de ander' overwinnen en echt met hen de verbinding aangaan? We raakten er keer op keer letterlijk niet over uitgepraat.

In 2017 speelden we in samenwerking met M25 Leiden al zo'n 16 keer, voor meer dan 900 mensen de spraakmakende voorstelling 'Onder anderen'.

Basis voor het raamwerk van de voorstelling waren de verhalen van jongeren, hulpverleners, vluchtelingen en zelfs die van familie van uitge-reisde IS strijders. Zij vormden samen de inspiratiebronnen voor het 'grote verhaal'.

heeft een Marokkaanse vriendin wiens broer is vertrokken naar Syrië. Wat begint met een prettige kennismaking, eindigt door onwetendheid in een opeenstapeling van vooroordelen en angst. Waar gaat Mahmut heen, in zijn djellaba en wat zit er eigenlijk in zijn rugzak? Hoe blij moeten we zijn met de terugkeer van een IS strijder?

In de war

Ik moet toegeven, tijdens het maakproces waren we af en toe zelf ook enorm in de war. Natuurlijk hebben ook wij ongemerkt vooroordelen. Ook wij zijn tegenwoordig voorzichtig op straat. We weten niet wat waar is in de media. Toch wisten we zeker dat veel mensen, net als wij, niet angstig willen zijn.

En toch: op straat, op televisie, op social media roepen mensen steeds harder om gehoord te worden. De tegenstellingen lijken zo groot dat we niet meer echt naar elkaar luisteren. Het wordt steeds lastiger om met elkaar in gesprek te raken over verschillen tussen mensen. Steeds meer mensen hebben het gevoel er niet bij te horen, dat ze worden buitengesloten. We hadden met elkaar in het verhaal van 'Onder

EEN VOORSTELLING DIE DE TONGEN LOSMAAKT

Sigrid Zwart
Mobiel Theater Geurend Hooi

Het verhaal draait om Mahmut, een Syrische vluchteling die in de straat komt wonen bij de hulpvaardige Sonja en haar dochter Anne. Anne

'anderen' nog al een onderwerpje gekozen, dus. Dat merkten we vooral tijdens de groepsdiscussies achteraf.

Onder anderen

Uitsluiting

Het waren iedere keer boeiende gesprekken met het publiek. Vooral bij volwassenen zorgde de voorstelling voor veel herkenning. Buurvrouw Sonja wil goed doen, helpen, maar vraagt niet wat de ander nodig heeft. Men herkende de angst, vaak veroorzaakt door onwetendheid. De jongeren waren gefascineerd door Mahmut en door Ab, die in Syrië zat. “Wat ging ie nou doen met die rugzak?”, “Is het verhaal van Ab echt?”. Zij herkenden vooral de angst en het beschermend gedrag van hun ouders.

Theater blijkt toch keer op keer een krachtige methode om dilemma’s bespreekbaar te maken. Op een aantal scholen deden we aansluitend aan de voorstelling oefeningen om te onderzoeken welke verborgen vooroordelen we over elkaar hebben.

Hoe herkennen we uitsluiting en hoe ga je het gesprek aan over iets wat je niet snapt van en over elkaar. Waarom vindt iemand het bijvoorbeeld fijn om een hoofddoek te dragen? Of waarom heeft iemand een extreme mening?

“Jij bent anders”

Door met elkaar in een veilige omgeving het gesprek te voeren blijken de tegenstellingen groter dan verwacht. “Ik woon niet meer in mijn eigen land.” En tegelijkertijd scheidt het ook veel ruimte voor wederzijds begrip. “Ik bedoel jou niet hoor, jij bent anders.”

Waarbij we keer op keer tot de conclusie kwa-

men dat we eigenlijk zo veel van elkaar vinden terwijl we nog zo weinig van elkaar weten. Mooier dan met de woorden van de Marokkaanse vrouw uit het publiek kunnen wij dit verslag dan ook niet afronden: “Vraag maar, kom naar mij. Als ik een antwoord heb, dan zal ik antwoord geven.”

Tamara Breton (Diaconaal Centrum De Bakkerij, M25 Leiden)
Fondswerving, projectleiding, fotografie, planning en contacten met onderwijsinstellingen en maatschappelijk organisaties

Ton Snepvangers (Coördinator Diaconaal Centrum De Bakkerij)
Fondswerving, vormgeving PR en verantwoording

Maaïke Jongepier (Mobiel Theater Geurend Hooi)
Acteur, begeleiding van het proces en de dialoog

Sigrid Zwart en Sylvia Bos (Mobiel Theater Geurend Hooi)
Ontwikkelen, schrijven, spel en regie

Marlon Brouwer en Arash Naraghi (Acteurs)

Han de Bruin (Fotografie)

Onder anderen

wozfonds

Kansfonds
geven om
een ander

Stichting
Passiebloem